

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
ДВАНАЕСТА ПОСЕБНА СЕДНИЦА
2. октобар 2017. године

(Седница је почела у 15.20 часова. председава Маја Гојковић, председник Народне скупштине.)

*
*   *

ПРЕДСЕДНИК: Поштоване даме и господо, поштовани народни посланици, поштовани председнице Републике Србије, поштована председнице Владе Републике Србије, поштовани чланови Владе Републике Србије, Ваше екселенције, отварам Дванаесту посебну седницу Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву.

Као што вам је познато, ову посебну седницу сазвала сам да би се Народној скупштини обратила Његова екселенција, господин Прокопис Павлопулос, председник Републике Грчке.

Част ми је да, у име Народне скупштине и у своје име, поздравим Његову екселенцију, господина Прокописа Павлопулоса, председника Републике Грчке.

Поред њега, поздрављам и остале уважене чланове грчке делегације који присуствују данашњој седници. Част ми је да поздравим председника Републике Србије, господина Александра Вучића; уједно поздрављам и представнике дипломатског кора у Републици Србији.

(Аплауз.)

Даме и господо, сада молим Његову екселенцију, господина Прокописа Павлопулоса, председника Републике Грчке, да нам се обрати.

ПРОКОПИС ПАВЛОПУЛОС: Госпођо председнице, господине председнице Републике Србије, даме и господо посланици, хвала вам најсрдачније за заиста велику част коју осећам и са којом се према мени понашате дајући ми шансу да вам се обратим.

Пре свега желим да истакнем да се заиста осећам дирнуто јер је прошло укупно 20 година, и то пре него што сам постао председник Републике Грчке, када сам ушао у Грчки парламент као посланик, затим као министар, и имао сам велику част да ме Грчки парламент изабере, јер је

такав систем у нашој земљи, за председника Грчке и то гласање за мене представља велику одговорност.

Осећам велику носталгију када се сетим свог мандата у клупама Грчког парламента. Сала Грчког парламента, неки од вас су је и посетили, подсећа ме на ову вашу салу и ја се осећам веома близак вама. Зато ћу вам говорити из свог срца, а не са формалностима које су уобичајене за посебне церемоније као што је ова данашња.

Говорићу вам, такође, уз адекватно поштовање, оном телу српске државе које има највећи правни демократски легитимитет. Обраћаћу вам се онако како приличи представницима српског народа, тог великог народа који у овом тренутку води своју борбу како би заштитио свој интерес, своју историју, своју перспективу али истовремено и своју могућност за прикључење великој европској породици.

Наша два народа, Грчка и Србија, Србија и Грчка, имају дугогодишње пријатељство. Године 2017. славимо 150 година од тренутка када је потписан први споразум о пријатељству и сарадњи између Грчке и Србије. Да ли и други народи имају такву привилегију као наша два народа? И много више од тога, ова сарадња је значајна у данашње осетљиво време за Европу и свет, а посебно за наше суседство, наш регион, када је наш заједнички пут и заједничка сарадња заснована на борби за два велика идеала – слободу и независност наших народа. Тако су почели да се развијају наши односи и тако је Грчка стала уз Србију кад је било потребно.

Само вас подсећам на исказ Елефтериоса Венизелоса у веома тешким годинама за Србију и веома сам дирнут када размишљам да Србија цени Елефтериоса Венизелоса и поштује га, једног од највећих Грка, зато што Србија зна да премашује границе своје државе, зна да заштити правни легитимитет и законе.

Тако се и сада крећемо. Имамо тај заједнички пут овде у нашем региону, на Балканском полуострву, који је тежак, и тај значај премашује умногоне судбину наших народа, премашује умногоне зато што је од великог значаја Балканско полуострво за целу Европу. Ми сви то знамо и морамо бити свесни мисије коју имамо, зато што се то налази изнад нас самих као народа. Зато сарађујемо данас и, имајући у виду велике вредности и велике циљеве, сарађујемо у циљу безбедности, стабилности, међународног легитимитета, посебно у нашем региону, и то су основи на којима се заснива наша сарадња.

Наш регион треба да буде подручје стабилности, подручје безбедности, али и подручје поштовања међународног легитимитета. Зато су наши односи изузетни и постају све бољи, и то ви видите, а то је потврдио и недавни састанак у Солуну, први састанак Високог савета за

сарадњу, одржан 13. јула ове године у Солуну, који потврђује сарадњу на највишем нивоу. Господин председник је данас изјавио да ће се други савет за сарадњу одржати почетком наредне године овде у Београду.

На том састанку је потписано шест споразума, који нису само економски уговори. Они премашују економски значај, јер ако их посматрате у дубини, они показују пут наших народа, који желе да деле своју судбину не само на привредним основама већ и мимо привредних и економских питања. Због тога је то веома значајно за нас Грке.

Желим да знате да исто желимо да се догоди и са осталим народима на Балканском полуострву. Ми желимо исту сарадњу са нама, ми за њом жудимо као што сам сигуран да и ви желите у Србији да имате такву сарадњу са суседима.

Ми желимо да градимо наше односе на стабилним основама, на којима смо претходно радили – сарадње, стабилности, безбедности и међународног легитимитета. Али да би се то догодило, потребно је да сви будемо одлучни и да поштујемо посебно правни и међународни правни легитимитет и међународне законе и да не сматрамо да се међународно право примењује само када је то наш интерес а да можемо да га кршимо када нам то није у интересу.

Треба да имамо у виду да се међународно право примењује у целисти. Када се примењује зависно од случаја и према потреби, међународно право губи свој смисао.

Зато свим балканским народима говоримо – ми смо ту, желимо да сарађујемо, али пријатељство и сарадња граде се само на основу потпуног поштовања међународног права, које не можемо бирати према потреби. Ја то кажем имајући пред собом и оне ствари које треба да се десе, а везано за односе између Београда и Приштине.

Основ на ком може и треба да се заснива сарадња, а не односи се само на Србију већ се односи на све балканске државе, јесу одлуке, односно Резолуција Савета безбедности, а посебно Резолуција 1244 из 1999. године, такође Споразум из Брисела из 2013. године. Осим тога, то захтева поштовање читаве међународне заједнице. Србија је земља кандидат за чланство у ЕУ, дакле потребно је да поштујемо европске тековине.

Шта значи поштовати европске тековине и међународно право? То ми знамо данас, и то знамо боље данас него што смо знали јуче, након онога што се догодило у Шпанији, односно у Каталонији, баш тамо где сви треба да будемо на висини задатка, пре свега на висини својих одговорности. Треба да пружимо подршку европској творевини и да знамо да у Европи постоје правила и да народи одлучују о својој судбини на

основу правила и не може никада нико да поклекне пред притисцима и да прекрши законе.

Ако то не схватимо, имајући у виду све оно што се догодило јуче у Каталонији, што се дешава и другим народима, као што се дешава овде са Србијом, и уколико тражимо од народа да прекрше принципе и вредности европског права зарад виших циљева, тада не штитимо Европу, а свакако не штитимо и не поштујемо међународно право. Томе нас учи јучерашње горко искуство, које треба да представља основ за размишљање свих нас.

Зато сам вам рекао, подршка Грчке и позиција Грчке у вези са Косовом није зато што ми Грци желимо да се покажемо пред вама као добри, ми смо донели одлуку и та одлука се не може променити јер она потврђује наше пријатељство, а наше пријатељство је сигурно, а ми Грци смо донели одлуку да вас подржимо зато што на тај начин поштујемо међународно право и подржавамо европске тековине. Европа треба да иде напред. Када је у питању њено јединство, треба да подржимо њен пут ка јединству, треба да избегнемо сваку одлуку која ће довести у опасност Европу, пре свега кршење основних људских права на којима се заснива европска грађевина, творевина.

Ми Грци, односно Грчка подржава ваш европски пут и процес придруживања ЕУ. А зашто то чинимо? Зато што Србија испуњава услове у том смеру, које не испуњавају друге државе, и то је познато. Када и друге државе буду спремне за то, ми ћемо исту ствар учинити. Такви смо ми Грци. Ви сте почели и идете у правом смеру и достојанствено корачате на том путу, а то је веома важно на путу прикључења ЕУ.

Осим тога, немојте заборавити да је баш Грчка била та која је имала част да започне процес прикључења Србије ЕУ 2014. године. Дакле тада је Грчка председавала ЕУ. Ваш пут је несметан и већ је видљива временска тачка када ће се завршити ваше прикључење, а то се види из чињенице да је већ отворено десет поглавља, од тога три веома важна. То потврђује да се ви налазите на правом путу, а ми смо овде не само да вас посматрамо и пратимо на том путу, већ када је то потребно – ми поседујемо огромно искуство – стојимо уз вас и спремни смо да вам помогнемо; ми већ сматрамо да сте у Европи.

На срећу за грчки народ, који је претрпео толике жртве, Европа сад зна да Грчка не може да постоји изван ЕУ. Такође, ни ЕУ не жели да постоји без Грчке, зато што је Грчка колевка европске културе и цивилизације. Иако је мала држава и има мали број становника, има своју визију везано за Европу.

Управо зато подржавамо ваш пут и ми смо уз вас кад год смо вам потребни, са искуством које поседујемо, које је и слатко и горко, зависно од

случаја. Зато кажем, уколико вам је то искуство потребно, бићемо уз вас, као што ћемо учинити за сваки други народ који жели да се прикључи великој европској породици. Кажемо свим народима Балканског полуострва да ми желимо да и ваша држава буде прикључена ЕУ али желимо да имамо заједничку визију са вама. Зато што ми Грци немамо само прошлост у Европи, већ припадамо Европи, ми се у њој боримо у мери која нам припада и боримо се за европску визију.

Даме и господо, имамо толику одговорност према човечанству и улога коју има Европа премашује питање нације. Европа је створена да заштити принципе мира, демократије, права и социјалног јединства, што ниједна друга сила на свету не може подржати на исти начин на какав то чини Европа, управо због своје културе и историје. То је њена судбина и ми у таквој Европи учествујемо и желимо да се у таквој Европи боримо како бисмо стигли до крајњег циља. Тај крајњи циљ значи федеративну Европу која се заснива на демократском принципу, Европу која има основне карактеристике репрезентативне демократије. Не мислимо на уједињену Европу без федералних карактеристика и основних принципа репрезентативне демократије.

Ми желимо Европу која се заснива на принципима солидарности. Запамтите, сетите се, ви сте сада у процесу прикључења, 1950. године, Шуман, који је створио, који је утемељивач ЕУ и тај споразум је основ свих европских и других..., дакле он говори о солидарности. У крајњој фази Европа ће бити федеративна заједница која ће подржавати солидарност, правосуђе, демократију и немојмо покушавати да срушимо тај стуб европског правосуђа. Тај стуб је основ не само те грађевине, већ и културе, цивилизације Европе.

Социјални систем који је откривен у Европи, створен у њој након горког искуства из Првог светског рата, а подсећам вас да је управо Немачка прва земља која је у свој устав убацила одредбу везану за социјалну једнакост становништва. Данас је Немачка основ саме ЕУ. Зато немојмо потцењивати тај стуб, зато што ћемо на тај начин довести у опасност народе Европе, због погрешне политике штедње која ће довести до проблема.

Дакле, то је велики проблем наших народа, наших држава, и на то треба да обратимо велику пажњу зато што смо видели резултате на изборима у Немачкој. Немачка о томе треба да размисли зато што је у Немачкој заступљен највећи проценат неонацизма. Немачка је створила у ствари једну нацистичку творевину која у скупштини сада има 13%. То чини да се обруши принцип солидарности и принцип социјалне једнакости. Онда ће грађани почети да се питају каква је вредност у Европи, шта значи

демократија, води нас само пропасти, уништењу, несрећи. Управо зато ми треба да подржавамо Европу са поштовањем закона и ми смо дужни да то чинимо, дужни смо и према својим народима, господине председниче, и према самој ЕУ.

Ми Грци такву Европу сањамо. Ми желимо Европу у којој постоји развијена привреда, у којој постоји фискална консолидација, али пре свега желимо Европу која ће поштовати вредности и идеале на читавој планети који могу да покрену човечанство да избегне ту ноћну мору која нас је много пута довела до катастрофе, до уништења. Сетите се онога што имамо као завештање из Другог светског рата, у том склопу можемо се обратити свим земљама ЕУ. Ми треба да радимо заједнички, али место у ЕУ постоји само за оне који су испунили услове, који имају визију исту као ми, а не за оне који посматрају ЕУ као возило у које ће да ускоче и искоче према својој потреби, односно као средство за коришћење прилика. То за Европу није прихватљиво.

Ми смо спремни да им помогнемо, наравно уколико испуне те услове, а Грчка то чини зато што и своја национална питања, то сам рекао и у заједничким нашим изјавама, ми постављамо у јасне европске оквире. Већ сам то изјавио, кипарско питање није билатерално питање Грчке и Кипра, већ много већа ствар. То је европско и међународно питање. А шта кажемо за Кипар, Кипар који још увек живи са освајачем пред вратима, на ком се налазе окупационе трупе, а Кипар је члан еврозоне и пуноправни члан ЕУ? Ми тражимо решење, и то сада и одмах, али тражимо решење које је компатибилно са законима ЕУ.

Нико није обратио пажњу на члан 4. На територији Кипра данас се налазе окупационе снаге и то је апсолутно неприхватљиво. Да ли можете да замислите колики је то степен кршења европских принципа, нећу говорити о другим детаљима? Какав преседан бисмо направили ако бисмо имали такву државу у оквирима ЕУ? Дакле, на тој територији Републике Кипар налазе се окупационе снаге. Каква је перспектива Европе уколико прихвати тако нешто? Зато сам вам рекао, и решење кипарског питања, које желимо да буде решено, ми не стављамо у склоп својих националних интереса већ у склоп интереса и потпуне примене европских принципа. У том смислу треба да учествује посебно Европска комисија.

Много пута сам лично истакао свом пријатељу, председнику Турске, Тајипу Ердогану – ми Грци смо повољно оријентисани према прикључењу Турске ЕУ. Ми желимо да се Турска окрене Западу а не Истоку. Ми смо спремни да јој помогнемо, али за то постоји предуслов. Не може ни за Турску да се поништи принцип поштовања међународног права и европског наслеђа.

Лозански споразум, односно Лозански мир предвиђа да границе између Турске и Грчке, које су истовремено и границе Турске и ЕУ, не могу да се мењају. Дакле, према Лозанском миру ми не можемо никако оспоравати те границе. Ми стога инсистирамо, како би Турска имала европску перспективу, да поштује Лозански мир, али и да поштује територијални интегритет и суверенитет и границе Грчке, па самим тим и интегритет територије ЕУ.

Дакле, потребно је да поштује те регулативе и те принципе, и у исто време да поштује европско наслеђе. Ми другу ствар не можемо да учинимо осим тога. Ми Грци то не можемо прихватити не само због наше историје, већ и због ЕУ. Зато што, ако се ми повучемо и поклекнемо, то значи да ће бити угрожен територијални интегритет и суверенитет ЕУ и ми то не можемо прихватити.

Бивша Југословенска Република Македонија, и за њу смо спремни да се боримо, то сам много пута навео. Ми смо спремни да је подржимо на европском путу, али ако инсистирате да користите једно име за које знате да крши историју и дословно представља карикатуру која вређа нашу логику и историју, и то сви видите... Али није само у томе ствар; када користите тај назив, назив Македонија, то значи да ви имате тежњу ка иредентизму, да желите да мењате границе. Самим тим је нормално да – сви посматрамо и читамо правила ЕУ – кажемо да ни у ком случају није могуће да прихватимо у ЕУ државу која жели да остави отворено питање граница, зато што су границе Грчке истовремено границе ЕУ.

Да ли је за то крива Грчка? Не, није крива. Да ли је Грчка крива што каже – зар је могуће да дозволимо да се таква земља прикључи ЕУ када истовремено крши принципе ЕУ? Дакле, Бивша Југословенска Република Македонија је та која подрива своју могућност прикључења ЕУ. На кога би другог Бивша Југословенска Република Македонија могла да се ослони више у тешким тренуцима за себе и за свој народ него на вас, на Србију, и нас Грке? Ми према њима немамо никаква потраживања. Не могу да разумем шта је то што их спречава да реше оно што је само по себи јасно.

Исто важи и за суседну Албанију. Ми смо ту, ми смо спремни, али зар је могуће да желите да budete чланица ЕУ а да кршите основна права која представљају европско наслеђе? Као што је, на пример, право власништва албанских грађана који припадају грчкој мањини, која постоји и коју нико не оспорава.

Дакле, како Грчка да прихвати да европска земља чини такво кршење права? Не људи који потичу одатле, већ људи који ће постати европски грађани. Албанија не може да крши њихова права. Где је ту смисао европских тековина и европских права, за која ви, господине

председниче, као и ви, господо посланици – ви сте отворили поглавље које се односи на људска права – знате већ да то означава управо поштовање таквих права?

На крају, завршићу да вас више не замарам, господин Рама и Албанија треба да се замисле, посматрајући своје деловање у последње време, како желе да се прикључе Унији када, везано за озбиљна питања, нпр. као питање Косова... Чуо сам да је пре неки дан дао изјаве са неким чланом самозване владе у Приштини. Да ли је могуће да неко ко даје такве изјаве какве су они дали, ко има таква мишљења, може икада да помисли да има било какву перспективу на европском путу? Ми не кажемо то зато што смо неки противници њихови. Ми желимо мир, безбедност, али желимо и да буде поштован међународни правни легитимитет, што је неопходан предуслов за тако нешто.

Господо посланици, ја сам вас заморио, али можда зато што ми је јако недостајао састанак, односно сусрет са људима у парламенту. Рекао сам вам да сам дошао овде да будем искрен са вама, да вам говорим из дубине срца. Желим да вам, не зато што смо пријатељи, желим да вам пружим подршку на овом путу зато што ви представљате пример како треба да се понашају народи који желе да се прикључе ЕУ. Кажем вам, подржите своје принципе и вредности, јер то су и европски принципи и вредности. Немојте правити корак унатраг, немојте се повлачити; заштитите европске принципе и вредности. Ми ћемо увек бити са вама, запамтите то.

Српском народу желим заиста стваралаштво и снагу адекватну историјској перспективи овог великог народа као што је показала и потврдила ваша историја. Желим да наредни, то сам већ рекао, председник Републике Грчке који ће имати част да се обрати овом парламенту то учини у Парламенту Србије која ће тада бити пуноправни члан ЕУ и члан еврозоне.

Хвала вам пуно. Желим вам снагу и нека бог буде уз вас!

(Аплауз.)

ПРЕДСЕДНИК: Захваљујем Његовој екселенцији на обраћању Парламенту Републике Србије.

Закључујем Дванаесту посебну седницу Народне скупштине Републике Србије у Једанаестом сазиву. Хвала.

(Седница је завршена у 15.50 часова.)